

Bologna, het flexibiliseringsdecreet en de K.U.Leuven onderwijs- en examenregeling (ORER)

achtergrond, regelgeving en implicaties

Eddy Van Avermaet - Toon Boon

(met input door DOWB: TB, ND, JR, FL)

LEUVEN

1

Het menu

- De droom van Bologna
- Flexibilisering welles nietes
- De wijsheid van het decreet
- De keuzes van de K.U.Leuven
- De onderwijsregeling K.U.Leuven
- Het examenreglement K.U.Leuven
- Diversiteit tussen instellingen
- Flexibilisering en doelgroepen
- Flexibiliteit, kwaliteit en democratisering

LEUVEN

2

De Bologna-verklaring: één Europese hogeronderwijsruimte

- Een systeem van herkenbare en vergelijkbare graden
- 2 opleidingscycli:
 - undergraduate
 - ten minste 3 jaar
 - relevant voor de arbeidsmarkt
 - graduate
 - duur??
 - graad van master en/of doctor
- **Invoering van een creditsysteem (ECTS)**
- **Bevordering van mobiliteit
(tussen opleidingen en instellingen)**
- Europese samenwerking inzake kwaliteitszorg
- Europese dimensies in het hoger onderwijs

Bologna en flexibilisering

Doelstelling 3 van de Bologna-verklaring (1999)

Establishment of a system of credits – such as the ECTS system – as a proper means of promoting the most widespread student mobility. Credits can also be acquired in non-higher education contexts, including lifelong learning, provided they are recognised by the receiving institution of higher education.

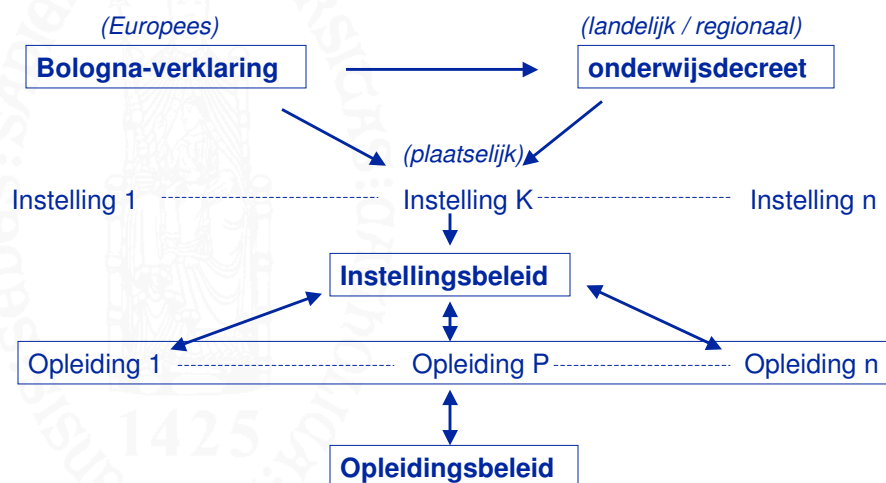
Bologna en flexibilisering

Bologna-doelstelling 3: toelichting

- **een pleidooi voor de geleidelijke invoering van een creditsysteem**
 - gebaseerd op ECTS (1 jr = 60 pt; 1 pt = 25-30 uur studie)
 - als middel om mobiliteit tussen opleidingen en instellingen te bevorderen, m.i.v. de valorisatie van credits verworven via formeel en niet-formeel leren (EVK/EVC)
- **voordeel van ECTS-punten (studiepunten)**
 - een eenheidsmaat van studieprestaties
 - uitwisselbaar tussen opleidingen, instellingen en landen
 - mogelijkheid tot ontwerpen van een creditsysteem van studievoortgang
 - maken flexibiliteit, mobiliteit en levenslang leren mogelijk

ECTS-studiepunten zijn de onderwijs-euro's

De taak voor elk land/regio en elke instelling

Flexibilisering: Mythes

- **Een boutade:**
“Om het even wie kan om het even wat studeren, zo snel of zo traag als hij/zij verkiest”
- **De pers:**
 - Hogeschool XXX schaft deliberaties af.
 - Bissen moet niet meer!
 - Weg met het jaarsysteem, leve het creditsysteem!
 - Stel zelf je studieprogramma samen, à la carte!

LEUVEN

7

Flexibilisering: en nog meer mythes

- **De populaire opinie:**
 - Je kan nu al je vroegere leerervaringen valorizeren en op grond daarvan een diploma halen
 - Je kan probleemloos via schakel- en andere tussenprogramma's van elke opleiding naar elke andere opleiding
 - Flexibiliseren = een creditsysteem
 - Iedereen kan dus nu doen wat hij wil: echte democratie!

O ja ????

LEUVEN

8

Wat is “flexibilisering”? En hebben we dat niet reeds?

- flexibilisering van de toegang tot opleidingen in het hoger onderwijs
- flexibilisering van de leeromgeving
- flexibilisering van het curriculum en de evaluaties
- flexibilisering van de organisatie van het onderwijs

Wat is “flexibilisering”? En hebben we dat niet reeds?

- flexibilisering van de organisatie van het onderwijs
 - beperkte decretale mogelijkheden
(halftijds, afzonderlijke vakken, IAJ)

want strikt jaarsysteem als ‘kern’

dit moet versoepelen

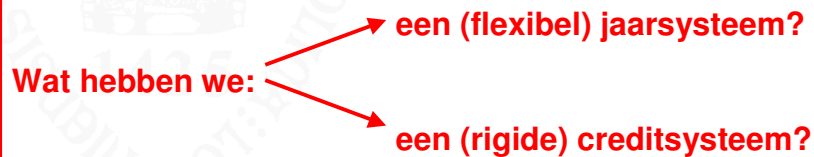
weg van het jaarsysteem, op naar het creditsysteem

Heeft Vlaanderen een jaarsysteem of een creditsysteem?

basiskenmerken van een flexibel systeem

(cf. DUO-studie Druine-Elen voor VLIR)

- omschrijving van het programma in studiepunten
- diplomaverwerving door accumulatie van credits
- mogelijkheid tot transfer van credits
- toekenning van credits aan eerder verworven competenties (EVC)

Jaarsystemen en creditsystemen: een continuüm

zuiver jaarsysteem (vroeger):

- slagen per jaar; geen overdraagbare cijfers; geen voorafnames
- diploma na slagen voor elk jaar (met compensatie voor onvold.)

'ons' systeem (nu):

- slagen per jaar; overdraagbare cijfers; voorafnames
- vrijstellingen (credit transfer)
- diploma na slagen voor elk jaar (met compensatie voor onvold.)

DRUK IN DE RICHTING VAN

zuiver creditsysteem (verre toekomst):

- slagen op opleidingsonderdelen; credits verzamelen
- diploma na behalen van alle credits

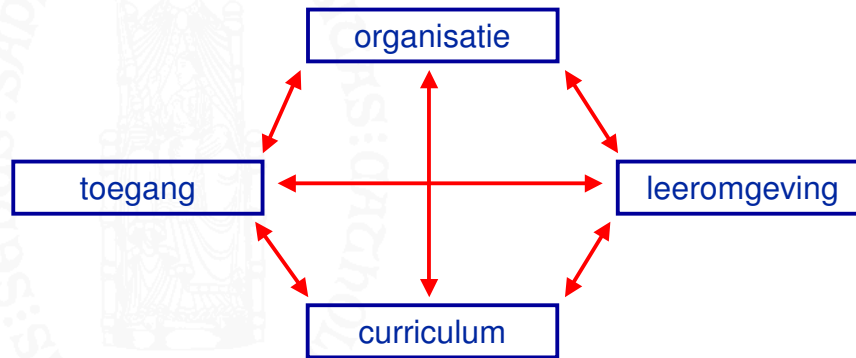
Van waar de 'push' tot flexibilisering?

- **Bologna-klemtone**
 - een standaardmaat van studieprestaties: ECTS-studiepunten
 - met het oog op mobiliteit tussen opleidingen/instellingen
 - met duurzame valorizatie/buikbaarheid van alle soorten leerprestaties
- **Flexibilisering is “in the air”**
 - studentenpopulatie wordt meer divers
 - anders denken over studeren nu en werken later
 - vakbewegingen roepen om mogelijkheid tot tweede/latere kans
- **De minister (M vd P)**
 - wilde een pluim op haar (getaande) hoed steken

Ondoordacht flexibiliseren is niet zonder gevaren

- **Het kind met het badwater weggoeien?**
 - ‘vrijheid, blijheid’ of ‘studieduurbewaking’
 - ‘sprokkelen in het leerbos’ of ‘coherente curricula’
- **Wat elders werkt, werkt daarom niet bij ons!**
- **Wat zal dat allemaal kosten?**
- **Wie heeft behoefte aan welke soort flexibilisering?**
- **Wordt kwaliteit er steeds door gediend?**
- **Welke vormen van flexibilisering dienen de democratisering?**

Flexibiliseren is nooit één ding

“Touch one button and you touch them all”

Het structuurdecreet en het flexibiliseringsdecreet

- creëren de mogelijkheid om elk type flexibilisering te realiseren
- creëren de mogelijkheid (niet de verplichting)
 - om af te stappen van een puur jaarsysteem
 - en om over te gaan naar (varianten van) een (puur) creditsysteem
- introduceren daartoe een reeks nieuwe termen/begrippen
 - zowel inpasbaar in jaar- als creditsysteem
- leggen slechts een beperkt aantal nieuwe verplichtingen op
- met handhaving van mogelijkheden tot:
 - bewaking van de coherentie van de curricula (volgtijdelijkheid)
 - bewaking van de studieduur
 - ‘vergevings’-regelingen voor zwakkere resultaten

Het structuurdecreet en het flexibiliseringsdecreet

Nieuwe begrippen en nieuwe verplichtingen:

- **contracten en studietrajecten**
- **erkenning van verworven competenties (EVC)**
- **meer beroepsmogelijkheden voor studenten**
- **creditbewijs**
 - 10/20 (pass/fail) → credits
 - onbeperkt geldig
 - actualiseringsprogramma na 5 jaar
- **examencommissies**

Het structuurdecreet en het flexibiliseringsdecreet

Nieuwe begrippen en nieuwe verplichtingen (vervolg):

- **examencommissies**
 - verplicht na eerste academiejaar in bacheloropleiding
 - bevoegdheid vast te leggen door de instelling zelf
 - verplicht voor de opleiding als geheel
 - bevoegdheid vastgelegd bij decreet
 - facultatief: om het even wanneer tijdens de opleiding
 - bevoegdheid vast te leggen door de instelling

Het structuurdecreet en het flexibiliseringsdecreet

De decreten zijn 'wijs'.

De instellingen moeten er ook 'wijs' gebruik van maken.

Hoe maken instellingen hun keuzes?

- **(Normatieve) catechismusvragen ter evaluatie van voorstellen:**
 - Heeft de student er baat bij?
 - Is het voorstel organisatorisch beheersbaar en transparant?
 - Hoeveel kost dit voorstel in mensen en middelen?
 - Leidt het voorstel tot kwaliteitshandhaving (verbetering)?
- **(Aardse) bekommernis bij de evaluatie van voorstellen:**
 - Hoe kunnen wij dit mooi voorstellen?
 - Wat zal de concurrentie doen?
 - Levert dit ons meer studenten op?

De keuze van de K.U.Leuven

Principes voor de K.U.Leuven vertaling van het decreet

- **Decretale verplichtingen uitvoeren**
- **Decretale mogelijkheden gebruiken**
 - in de geest van Bologna
 - maar geen ondoordachte flexibiliseringsavonturen
 - vernieuwing in continuïteit met waardevolle traditie
 - vanuit het K.U.Leuven onderwijsconcept
- **Met in het achterhoofd:**
 - universiteitsbrede en transparante regelgeving
 - bewaking van organisatorische/administratieve belasting
 - voldoende begeleidingsmaatregelen (studentvolgsysteem; trajectbegeleiding)

Een nieuwe onderwijs- en examenregeling

Randvoorwaarden voor het succes van de onderneming

- **een sluitend, eenduidig ORER**
 - met bescherming van de rechten voor alle betrokkenen
 - met toepassingsvarianten i.f.v. 'locale' situaties
- **aangepaste 'instrumenten'**
 - studentvolgsysteem
 - studietrajectbegeleiding
- **integrale toepassing van ORER op nieuwe én huidige studenten**
- **een goede communicatiestrategie**

Een nieuwe onderwijs- en examenregeling

- een goede communicatiestrategie

huidige studenten
toekomstige studenten
academische staf
alle ATP

→ via →

informatiesessies
webstek
flyer
helpdesk

ORER: Een nieuwe onderwijs (OR)- en examenregeling (ER)

Informatiebronnen

documentatie:

- algemeen: <http://www.kuleuven.be/onderwijs/flexibilisering>
- ORER: <http://www.kuleuven.be/admin/reglementen.htm>
- ppt: <http://www.kuleuven.be/onderwijs>
kader rechts: flexibilisering
 - wat verandert er?
 - infosessie flexi (pdf)
- brochure voor studenten: **“Je reisgids”**

ORER: Een nieuwe onderwijs (OR)- en examenregeling (ER)

Toetredingsovereenkomsten

Bij inschrijving kiest student voor:

- **Diplomacontract**
 - Ook bij vrijstelling alle opleidingsonderdelen
- **Creditcontract**
 - Niet mogelijk: stage, masterproef, doctoraat e.a.
- **Examencontract (diploma of credits)**
 - Geen faciliteiten (geen TOLEDO)
 - Faculteit bepaalt voor welke vakken onmogelijk

Vormen van studietrajecten

Student die diploma wil behalen, kan dat via:

- **Modeltraject**
 - Voor groep studenten
 - Voltijds 54-66 sp
 - Deeltijds 3-53 sp Halftijds 27-33 sp
- **Geïndividualiseerd traject**
 - Voor individueel student, op dossier
 - Aanvraag bij centrale assessmentcommissie, advies van faculteit

Toelatingsvoorwaarden master

- **Schakelprogramma**
 - professionele bachelors -> master
- **Vorbereidingsprogramma**
 - academische bachelor zonder rechtstreekse toegang tot bepaalde master
- **Ba- en ma-opleidingen met verminderde studieomvang**
 - Verkort traject voor houders van bep. diploma
 - Verkort traject op aanvraag van student

Vrijstellingen

- **Opheffen verplichting examen af te leggen**
- **Geheel of gedeeltelijk per opleidingsonderdeel**
- **Op grond van**
 - creditbewijs
 - EVK (eerder verworven kwalificatie)
 - bewijs van bekwaamheid
- **Gehele studiepunten**
- **Niet voor keuzevakken (tenzij...)**

Onderscheid EVC - EVK

- **EVK kan rechtstreeks tot vrijstelling leiden**
 - Aanvraag aan de faculteit
 - Beoordeling equivalentie
- **EVC enkel via de omweg van bekwaamheidsonderzoek**
 - Aanvraag: centrale commissie K.U.Leuven
 - Intakegesprek, portfolio, assessment
 - Met medewerking uit betrokken faculteit/discipline
 - Indien competenties: bewijs van bekwaamheid

Onderscheid EVC – EVK 2

- Met bewijs van bekwaamheid : aanvraag tot vrijstelling
- Faculteit: beoordeling van equivalentie
- **Kwaliteitscontrole op niveau associatie**

Inschrijven voor opo's en afleggen van examens

algemeen principe:

- structuur van het opleidingsprogramma
- volgtijdelijkheid: semesters en programmajaren

voorafnames:

- **voltijds**
 - indien < 20 credits: geen
 - indien 20 à 47 credits: tot max. 66 sp. (hernomen + vooruit)
 - indien ≥ 48 credits: volledig programmajaar
- **deeltijds**
- **schakel- of voorbereidingsprogramma**

Individueel studieprogramma (ISP)

Student stelt ISP samen:

- op basis van programmagids (en toelatingen)
- via web-applicatie
tegen 15/10; wijzigingen tot 15/11 (en 28/02)
- controle door ISP-verantwoordelijke

Maatregelen van studievoortgang

- **Studieadvies voor alle studenten**
- **Niet-bindend studieadvies na eerste inschrijving bacheloropleiding**
- **Maatregelen**
 - Examenkansen en bindende voorwaarden
 - Weigering inschrijving opleiding
 - Weigering inschrijving opleidingsonderdeel

EXAMENREGLEMENT

Informatie:

<http://www.kuleuven.be/admin/reglementen.htm>

<http://www.kuleuven.ac.be/onderwijs/aanbod2005/info/algemeen/n/06040101.htm>

Examenperiodes

- **1ste examenperiode (januari)**
 - Vaststelling resultaten door beperkte examencommissie (voorzitter + secretaris)
 - Enkel nog wijziging in geval van
 - materiële vergissing of grove onregelmatigheid
 - kennelijk onredelijk examencijfer
- **2de en 3de examenperiode (juni en september)**
 - Beraadslaging door representatieve examencommissie (min. 6 leden*)
 - Voorzitter, secretaris +
 - Min. 4 examinatoren (alle of representatief aantal)

Criteria slagen opleidingsonderdeel

- **Maximaal twee examenkansen per academiejaar (uitz. 1 examenkans)**
- **Voor elk opleidingsonderdeel slechts één 'examencijfer' op beraadslaging**
 - Geheel getal op 20
 - Uitzondering masterproef
 - 3 cijfers (op 20) worden toegekend
 - worden gecombineerd tot 1 cijfer (met decimalen)
 - » op basis van overleg
 - » op basis van gemiddelde (evt. gewogen)
 - Geslaagd / niet geslaagd
- **Voor elk 'geslaagd' opo: creditbewijs**
- **Toegang tot examen kan worden ontzegd**

Examencommissie programmajaar

- **Bevoegdheden:**
 - Vastleggen resultaat elk opleidingsonderdeel
 - Mogelijke betwistingen beslechten
 - Beslissen of student geslaagd is voor programmajaar
 - Indien eenjarige masteropleiding: toekennen graad van verdienste

Interludium: Beraadslagingscriteria Het traditioneel model en zijn kenmerken

Het traditioneel model

- **EC beslist of student ‘verdient’ te slagen**
 - gewogen combinatie van percentage, aantal en omvang van tekorten
 - men houdt rekening met bijzondere omstandigheden
 - bij één onvoldoende (of bij 1 docent) wordt gestemd
- **Bij niet slagen:**
 - mogelijkheid tot IAJ (voor ≥ 12)
 - mogelijkheid tot cumuleren
- **Bij niet slagen in bisjaar, mogelijkheid tot trissen**
(na toelating)

Interludium: Beraadslagingscriteria De nieuwe situatie

Kenmerken van het huidig model

- **slagen ondanks onvoldoende is gebaseerd op onderstellingen**
 - goed op het geheel compenseert voor zwak op delen (zelfs met duidelijk onvoldoende kan men slagen)
 - een onvoldoende kan gevolg zijn van een “ongelukje”
 - veto-recht van een kwalijk examinator verhinderen
- **deliberatieregels hanteren voltijds student als referentie**
- **deliberatieregels beïnvloeden studeergedrag en quoteergedrag**
 - student weet wat hij zich kan “veroorloven”
 - docent laat bij “10” beslissing over aan EC
- **model waarborgt bewaking van de studieduur**
- **model waarborgt rechten van de individuele student**

Interludium: Beraadslagingscriteria

De nieuwe situatie

- een glijdende evolutie van het jaarsysteem in de richting van een creditsysteem... we zweven tussen beide
- wijzigingen in types studenten en studietrajecten
- decretale definitie van een opleiding:
 - geheel van OO's ter realisatie van een reeks eindtermen
 - dus: diploma voor wie de eindtermen haalt
- 1 grenscijfer (10) voor de toekenning van een creditbewijs
 - implicatie: grotere individuele verantwoordelijkheid van docent
- slechts 2 verplichte examencommissies

Interludium: Beraadslagingscriteria

Premissen voor een goed voorstel in de nieuwe situatie

1. Algemene premissen

- handhaaf positieve elementen uit vigerend model, maar integreer ze in een model dat aansluit bij de nieuwe situatie
- een aanpassing in één beweging
- een aanpassing met niet meer (liefst met minder) administratie

2. Bijkomende concrete premissen

Interludium: Beraadslagingscriteria

Premissen voor een goed voorstel in de nieuwe situatie

2. Bijkomende concrete premissen

Het model moet voldoen aan criteria:

- helder, eenvoudig en transparant
- in overeenstemming met instellingsvisie op “een opleiding”
- consequent toepasbaar op variabele studietrajecten
- met waarborgen voor een rechtvaardige behandeling van de individuele student
- met een ingebouwde bewaking van de studieduur
- met motiverende incentives om verder te studeren voor een diploma
- met voldoende begeleiding van de studenten

Interludium: Beraadslagingscriteria

Implicaties van de premissen

Een beweging in de richting van een creditaccumulatiemodel zo ver als verantwoord

Inhoudelijke argumenten

- de geest van het flexi-decreet en zijn elementen
- concept van een opleiding als verzameling van een geordend aantal essentieel geachte OO's ter realisatie van een aantal doelstellingen
- de internationale (o.a. Bologna) onderwijscontext
- de toenemende variabiliteit in de studietrajecten van studenten

Strategische argumenten

- beter nu reeds ervoor kiezen dan later ertoe gedwongen worden
- de initiatieven van andere instellingen

Interludium: Beraadslagingscriteria

Een algemeen model

vervang het compensatiemodel door het tolerantiemodel

- **definities**

- compensatie

- = minder op X is OK indien beter op Y, Z (en het geheel)

- tolerantie

- = men aanvaardt dat 'net onder de maat' op een beperkt aantal OO's OK is (zonder compensatie te zoeken)

- **redenen voor de conceptuele omslagbeweging:**

- het concept van een opleiding:
 - objectieven (bijna) halen van elk OO (of cluster van OO's)
 - compensatie is niet logisch:
 - hoe kan goed op Y en Z (en het geheel) compenseren voor zwak op essentieel geachte X?
 - [compensatie is slechts logisch binnen een coherent cluster OO's]

Interludium: Beraadslagingscriteria

Een algemeen model

vervang het compensatiemodel door het tolerantiemodel *(vervolg)*

- **voordelen van de conceptuele omslagbeweging:**

- leidt tot een vereenvoudiging van de beslissingsregels
 - één set beslissingsregels, ongeacht het studietraject
 - operationeel worden essentiële kenmerken van het vroegere systeem gehandhaafd

Interludium: Beraadslagingscriteria

Kernmodel van studievoortgang

Vertrekpunten:

- **het concept van een 'opleiding'**
 - geordend geheel van OPO's, essentieel geacht i.f.v. eindtermen
 - dus: diploma voor wie de eindtermen haalt van in principe alle OPO's
- **van studiejaarsysteem naar creditaccumulatiesysteem**
 - in principe slagen op alle OPO's
 - maar met 'tolerantie' voor een OPO 'net onder de maat' (\neq compensatie)
 - met tolerantiecriteria per programmajaar (per blok van 60 studiepunten)
- **conditioneel creditaccumulatiesysteem**
 - men vordert per 'programmajaar' (met desgevallend 'herexamens' en 'vooruitnemen')
 - voordelen:
 - student heeft elk jaar 'zekerheid'
 - draagt bij tot bewaking studieduur

Slaagcriteria per programmajaar I

Universiteitsbrede regels

- op alle OPO's 10/20
- alle programmajaren: 54% en max. 2 minpunten (9; 9-9; 8)
+ eerste bachelor: 56% en max. 3 minpunten op 2 OPO's (7; 9-8)
- 'niet geslaagd' (niet-numeriek) is equivalent met 9/20
(*maar wordt niet verrekend in percentage*)
- op bepaalde OPO's (essentiële vaardigheden): geen onvoldoende
- geheime stemming in elk geval bij onvoldoende(s) bij één titularis

Bij bijzondere omstandigheden

- = info ombuds, onregelmatigheid van student of docent
- mogelijkheid tot afwijken van criteria

Slaagcriteria per programmajaar II

- **Indien voldaan**
 - geen creditbewijs voor vakken $< 10/20$
- **Indien niet voldaan**
 - alle vakken $< 10/20$ hernemen
 - “overzetting” van deeltijfer van OPO naar latere examenperiode
 - mogelijkheid tot voorafname OPO's volgend programmajaar
- **Geen graden van verdienste per jaar**
- **Geen herkansing mogelijk:**
 - indien geslaagd voor programmajaar
 - indien geslaagd voor OPO
- **Publieke mededeling van resultaten**

Implicaties van nieuwe beraadslagingsregels I

- **Consequenties van 10/20!**
- **Ken de gevolgen als je < 8 (< 7) geeft!**

Toegenomen belang van het toegekend cijfer,
onafhankelijk van de beraadslaging.

- **Zal er een effect zijn op slaagpercentage?**

Vergelijking oud-nieuw 'deliberatie'-systeem (voor voltijdse studenten met volledige examenreeks)

Psychologie en Pedagogische Wetenschappen
Berekeningen door EVA (K.U.Leuven)

Studieresultaten zittijd juli 2003-2004

Psychologie	1 ^e Kd		2 ^e Kd		1 ^e Lic		2 ^e Lic		Allen	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Identieke beslissing	445	96	275	91	235	95.5	232	94.7	1187	94.5
<u>Geslaagd nieuw</u>	6	1.3	0	0	0	0	0	0	6	0.5
<u>Niet geslaagd nieuw</u>	13	2.7	27	9	11	4.5	13	5.3	64	5
Totaal	464	100	302	100	246	100	245	100	1257	100

Pedagogische Wet.	1 ^e Kd		2 ^e Kd		1 ^e Lic		2 ^e Lic		Allen	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Identieke beslissing	185	96.8	145	93	100	91.7	116	99	546	95.3
<u>Geslaagd nieuw</u>	1	0.5	0	0	0	0	0	0	1	0.2
<u>Niet geslaagd nieuw</u>	5	2.7	11	7	9	8.3	1	1	26	4.5
Totaal	191	100	156	100	109	100	117	100	573	100

LEUVEN 51

Vergelijking oud-nieuw 'deliberatie'-systeem (voor voltijdse studenten met volledige examenreeks)

Psychologie en Pedagogische Wetenschappen
Berekeningen door EVA (K.U.Leuven)

Studieresultaten zittijd september 2003-2004

Psychologie	1 ^e Kd		2 ^e Kd		1 ^e Lic		2 ^e Lic		Allen	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Identieke beslissing	179	92.7	138	92	14	93.3	13	81.2	344	92
<u>Geslaagd nieuw</u>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<u>Niet geslaagd nieuw</u>	14	7.3	12	8	1	6.7	3	18.8	30	8
Totaal	193	100	150	100	15	100	16	100	374	100

Pedagogische Wet.	1 ^e Kd		2 ^e Kd		1 ^e Lic		2 ^e Lic		Allen	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Identieke beslissing	61	92.4	78	86.7	4	67	1	100	144	88.3
<u>Geslaagd nieuw</u>	1	1.5	0	0	0	0	0	0	1	0.6
<u>Niet geslaagd nieuw</u>	4	6.6	12	13.3	2	33	0	0	18	11.1
Totaal	66	100	90	100	6	100	1	100	163	100

LEUVEN 52

Vergelijking oud-nieuw 'deliberatie'-systeem (voor voltijdse studenten met volledige examenreeks)

Psychologie en Pedagogische Wetenschappen

Berekeningen door EVA (K.U.Leuven)

Commentaar:

1. De berekeningen zijn gebaseerd, voor wat het nieuw systeem betreft, op basis van een zuivere toepassing van de regels: in deze simulatie-oefening werden per definitie 'bijzondere omstandigheden' en 'stemmingen' buiten beschouwing gelaten, want onbekend. Een toepassing ervan zou leiden tot een toename van het aantal 'identieke' beslissingen.
2. Dat een beperkt aantal studenten (vooral eerste kand.) nu wel zouden slagen komt omdat het nieuwe grenspercentage voor die studenten voordeliger is. Het omgekeerde geldt voor studenten die volgens het nieuw systeem niet slagen en volgens het oude wel.
3. Niet slagen in het nieuw systeem en wel in het oude impliceert in de feiten dat de betrokken studenten in september slechts 1 of 2 vakken moeten overdoen, en bij bissen eveneens (met mogelijkheid tot 'cumul').
4. De vergelijking kan natuurlijk geen rekening houden met:
 - eventueel verschil in quoteergedrag bij grens 10/20 vs. 12/20
 - eventueel effect op studeer- en quoteergedrag van de 'bekendheid' van de nieuwe regels bij de betrokkenen.

LEUVEN 53

Implicaties van de nieuwe beraadslagingsregels II

- **Alle leden hebben een beslissende stem**
(niet alleen wie de student ondervroeg)
- **Aanwezigheid van een meerderheid van de leden als voorwaarde voor geldige beslissing**
- **Een 'kennelijk onredelijk' cijfer (voor één student of voor een groep) kan worden aangepast**
- **Bij betwisting over cijfer(s) gegeven door examinator die geen lid is: consultatie voor of tijdens de beraadslaging verplicht**
- **Studenten moeten niet aanwezig zijn, tenzij individueel vooraf verwittigd**

Implicatie: meer voorbereidingswerk door de voorzitter

LEUVEN 54

Examencommissie geheel opleiding

- **Samenstelling**
 - voorzitters en secretarissen elk programmajaar
 - ev. aanvulling examinatoren uit resp. programmajaren (4 uit laatste jaar)
- **Bevoegdheid**
 - Toekennen graad van verdienste
 - Geen graad van verdienste bij:
 - feitelijk studieprogramma van < 30 stp.
 - schakel- of voorbereidingsprogramma
 - postgraduaatopleiding
- **Proclamatie van het resultaat**
(en promotieplechtigheid bij bachelor én master??)

Criteria behalen diploma

- **Geslaagd voor elk programmajaar = geslaagd voor geheel en behaalt diploma**
 - **graad van verdienste* op basis van eindpercentage**
(on)gewogen gemiddelde van de programmajaren
 - 68% = onderscheiding
 - 77% = grote onderscheiding
 - 85% = grootste onderscheiding
 - 90% = met gelukwensen
- * bij bijzondere omstandigheden afwijking mogelijk
* stemming mogelijk

Slagen in een schakel-, voorbereidings- of postgraduaat opleiding
Slagen in een opleiding, niet ingedeeld volgens programmajaren
(bv. verkorte bachelor, sommige geïndividual. trajecten)

- **indien gesplitst in jaardelen, kan een beraadslaging na elk deel of pas na het geheel** (Fac. beslist)
- **slaagcriteria (per jaardeel, c.q. voor het geheel):**
 - geslaagd voor alle OPO's
 - niet geslaagd voor alle OPO's, maar bij studieprogramma van
 - 20-39 stp.: 54% en maximaal 1 x 9
 - 40-66 stp.: 54% en maximaal 1 x 8 of 2 x 9
 - 67 of meer stp.:
 - bij beslissing per jaardeel: zie hierboven
 - bij slechts beslissing over geheel:
54% en max. 1 x 7 of 1 x 8 en 1 x 9 of 3 x 9

Evaluatie van het K.U.Leuven-model

- **Het model**
 - handhaaft hoofdkenmerken van het vertrouwde systeem in een nieuwe context
 - vereenvoudigt beslissingsregels en administratie
 - wordt operationeel via eenmalige actie in de instelling
 - garandeert bescherming van studentenrechten
 - garandeert studieduurbewaking
 - past in de geest van het flexibiliseringsdecreet
 - draagt bij tot imago van instelling als:
toekomstgericht, in continuïteit met het goede uit het verleden

Diversiteit tussen instellingen:
(varianten van) jaarsysteem versus (varianten van) creditsysteem

(enkele) verschillen

'jaar'-systeem

- per programmajaar geslaagd
- bij NG: alle <10 nu hernemen
- bij NG: voorafnemen uit volgend programmajaar

'credit'-systeem

- voor de opleiding geslaagd
- onderweg hernemen <10 tot quota
- individueel leerpad

(enkele) implicaties

• meer voorgestructureerde leerweg	minder voorgestructureerde leerweg
• bescherming van de student	vrijheid en verantwoordelijkheid
• minder trajectbegeleiding nodig	meer trajectbegeleiding nodig

Diversiteit tussen instellingen :
(varianten van) jaarsysteem versus (varianten van) creditsysteem

(enkele) gelijkenissen

'jaar'-systeem

- een jaar overdoen
- volgtijdelijkheid bepaalt voortgang
- cumuleren (geen jaar verliezen)
- de student staat centraal

'credit'-systeem

- studievertraging
- volgtijdelijkheid bepaalt voortgang
- geen jaar verliezen
- de student staat centraal

(enkele) implicaties

what's in a name?
bewaakt creditsysteem

klemtoon op 'bewaken'

klemtoon op 'credit'

De nieuwe doelgroepen niet vergeten

- **bottom-up voorstellen uit de faculteiten (kost!)**
- **mogelijkheid vermindering van studieomvang**
bij EVC, EVK, vroegere diploma's
- **geïndividualiseerde trajecten voor specifieke groepen**
(sport, voltijds werk, functiebeperking)
- **afstands- en open onderwijs (Toledo, ICT, OU)**
- **voorbereidings- en schakelprogramma's**
- **permanente vorming**

Afrondende reflecties over flexibiliteit, kwaliteit en democratie: Stellingen

- **Evenwichtige aandacht voor flexibiliteit en kwaliteit**
vormt de beste garantie voor goedbegrepen democratisering
 - best voor de individuele student
 - best voor de instelling
 - best voor de samenleving
- **Een onderling flexibiliteitsopbod**
 - leidt tot een neerwaartse kwaliteitsspiraal
 - en is daarom antidemocratisch

**Voor wie mocht twijfelen:
accreditatie zal de toetssteen zijn!**

BIJLAGEN

ORER Samenvatting I

Centrale toelating als voorwaarde tot inschrijving

Afd. ORER	Aard	Beslissing door	Beroep bij	Beroeps- termijn	Beroeps- beslissing
2.2.2.1	Geen dipl. S.O.	AC	Cstud	5 d.	15 d.
1.2.3	Geïndiv. traject	AC	Cstud	5 d.	15 d.
3.1.4/5.6.3	Derde inschrijving	AC/Cond.	Cstud	5 d.	15 d.
3.1.4	Laattijdige inschrijving	Cond.	Cstud	5 d.	15 d.
2.7	Buitenl. dipl., zonder bewijs	AC	Cstud	5 d.	15 d.
2.2.2.1	Buitenl. stud./diploma's	BIO	Cstud	5 d.	15 d.
2.1.2	Taalvoorwaarden (bij niet VI. dipl.)	BIO	Cstud	5 d.	15 d.

AC = assessment commissie; Cond. = coörd. onderwijs; BIO = Bureau Internationaal Onthaal; Cstud = coörd. studentenbeleid

ORER Samenvatting II

Facultaire toelating als voorwaarde tot (wijziging van) inschrijving

Afd. ORER	Aard	Beslissing door	Beroep bij	Beroeps-termijn	Beroeps-beslissing
1.3.1.1	Wijziging contracttype	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
1.3.1.2	Wijziging contractinhoud	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
1.3.1.3	Wijziging van opleiding	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
2.5	Creditcontr. (welke OPO's)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
1.1.4	Examencontr. (welke OPO's)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
2.3.1	MNM (met selectie)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
2.4.1	Ba/Ma (verkort, niet stand.)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
2.4.3	Postgraduaat/PV	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
2.4.4	Doctoraat(sopleiding)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
4.1.5	Schakelprog. (verkort)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.

ORER Samenvatting III

Facultaire toelating m.b.t. individueel studieprogramma

Afd. ORER	Aard	Beslissing door	Beroep bij	Beroeps-termijn	Beroeps-beslissing
1.3.1.1	Wijziging contracttype	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
1.3.1.2	Wijziging contractinhoud	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
1.3.1.3	Wijziging van opleiding	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
2.5	Creditcontract (welke OPO's)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
1.1.4	Examencontract (welke OPO's)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
2.4.1	Ba/Ma (verkort, niet standaard)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
2.4.3	Postgraduaat/PV	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
2.4.4	Doctoraat(sopleiding)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
4.1.5	Schakelprogramma (verkort)	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
5.1.1	Goedkeuring/wijziging ISP	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
5.2.1/5.2.3	Vrijstellingen	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
5.2.4.2	Actualiseringsprogr.	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.
5.4	OPO's aan andere opl./instell.	Fac.	Cstud	5 d.	15 d.

ORER Samenvatting IV

EXAMENCOMMISSIES: EEN OVERZICHT

DOELGROEP	EXAMENCOMMISSIE (EC)	OPMERKINGEN
DIPLOMACONTR./EXAMENCONTR. (DIPL.) <ul style="list-style-type: none"> • Studenten binnen programmajaartrajecten (PJ) (zowel met als zonder vrijstellingen) <ul style="list-style-type: none"> - voltijds - halftijds - deeltijds - geïndiv. (ingedeeld volgens PJ) • Studenten buiten programmajaartrajecten (met vrijstellingen) <ul style="list-style-type: none"> - verkorte bachelortrajecten (bv. Ba van 80, 75, 90, 120) - geïndiv. (niet ingedeeld volgens PJ) 	<p>EC per prog. jr. + EC voor opl. als geheel (EC_1, EC_2, EC_3, EC_4) (EC_o)</p> <p>EC voor opl. als geheel (EC_o)</p>	<p>bij 1-jarige opl.: $EC_1 = EC_o$</p> <p>Verkort traject: Indien deel 1 = OPO's uit PJ1 + PJ2 deel 2 = OPO's uit PJ3 Fac. kan dan beslissen: voor deel 1: EC_2 voor deel 2: EC_3</p>
CREDITCONTR./EXAMENCONTR. (CREDIT)	EC voor opl. als geheel (EC_o)	enkel voor OPO's waarover POC/Fac programmeerend is
SCHAKEL, VOORBEREIDING, POSTGRADUAAT	EC voor elk programma (EC_s, EC_v, EC_p)	Fac. kan beslissen dat $EC_s = EC_v = EC_1 = EC_o$